

Mehmet Aydoğdu... Liege'deki Çağdaş Sanatlar Müzesi'nde açılan sergisinin ardından bu kez de yapıtlarıyla 20 Mayıs'a kadar Ankara'da Halkbank Sanat Galerisi'nde.

bir gerçekliği arayan sıradışı bir sanatçı. Amerika'da ve pek çok Avrupa ülkesinde 41 kişisel sergi açtı. 27 yıldan bu yana Liege'de yaşıyor. Biz onu 1989 yılında Türkiye'de açtığı sergiyle tanıdık, oysa Batılılar 20 yıldır tanıyor. 1995 yılında Selvin Gafuroğlu'yla birlikte Türkiye'de ilk kez posta ile sanat sergisini gerçekleştirerek bu etkinlikte dünyanın en ünlü sanatçılarından yapıtlarını taşıdı Ankara'ya. Amerika'da, Arjantin'de, Avusturalya'da, Belçika'da, Fransa'da ve İngiltere'de pek çok sanatsal ansiklopedide ve kitaplarda yer aldı Mehmet. 1996 yılında da Amerikan Biographical Institute'e danışman olarak seçildi. Umarım bir gün ülkemizde de retrospektif bir sergide izleyeceğiz onun sanat atlasını.

Liege'deki "Parsellenmiş Hafıza" adlı sergisinin açılışında büyük bir sanat şöleni yaşandı Modern Sanatlar Müzesi'nde. Öylesine kalabalıktı ki Mehmet'in 3x7 metre boyutlarında büyük resimleri zor izlendi. Açılış gecesi tiyatro yönetmeni Philippe Anson'la birlikteydik. Çok heyecanlıydı Philippe. Onun tiyatro atölyesi "Le Vivier" ilginç bir sanatsal provokasyon gerçekleştirdi. "Le Vivier" oyuncuların, yaşamın inceliğiyle ilişkisi olmayan, sanatı bir meta olarak gören insan tiplmeleriyle deneysel bir etkinlik sundular.

Varsıl bir müze Liege Modern Sanatlar Müzesi. Yaklaşık yedi yüz yapıttan oluşan koleksiyonuyla modern sanatın belleğini oluşturan yapıtların bir bölümü orada bulunuyor. Paul Gauguin, Pablo Picasso, Marc Chagall, Sol Lewitt gibi ustaların yapıtlarının yanında Mehmet Aydoğdu'nun önemli yapıtları var bu müzede. Koleksiyonu, modern sanatın doğuşundan bu yana hem resim, hem de heykel sanatının evrimini göstermeye yetecek kadar varsıl.

1939 yılında, kimi sponsorların cömertliği sayesinde büyük öneme sahip dokuz eser Luceine salonundaki artırılmalı satışta satın alınmış. Bunlar arasında Picasso, Chagall, Gauguin, Kokoschka gibi Hitler'in Alman müzelerinden atılmasını istediği "Soysuz Sanat"ın temsilcilerinin yapıtları var. 1933'te, Nasyonal Sosyalizm iktidara geldiğinde "ırksal açıdan soysuzlaşmış" sanata karşı yoğun bir eylem başlamıştı. Bu dönemde yaklaşık 16.000 yapıt yok oldu. 1938'de Berlin itfaiye kırsasının bahçesinde 5000 yapıt yakıldı. Bu dönemde "Soysuzlaşmış Sanat"a karşı en yoğun kampanyayı yürüten Profesör Ziegler, "Alman müzelerini bu süprütülerden temizleyebilmek için sayısız tren katarları bile yetersiz kalır" diyordu. Bu sayısız katarlarla yakılmaya giden yapıtların bir kısmı da bir şekilde satılmıştı. Liege Modern Sanatlar Müzesi'ndeki önemli

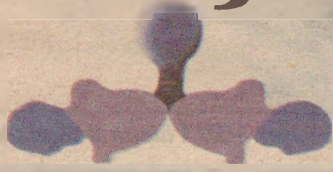
KATALOGDAN...

"Önce sessizliğin çanı duyuluyor Mehmet'in resimlerinden. Çıkışsız bir yalnızlığın ve ıssızlığın ortasında başlıyor her şey. Kıyısız med-cezirlerin dalga boyunda kıvılcayan figürlerin içinden geçiyor sessizlik. Sonsuz, yerçekimsiz bir uzamda küçük imgelerle devinen ucube figürler, uzak düş evrenlerine çağırıyor izleyicisini. Ve her imge tinsel evrenin gizli kapılarını açıyor birer birer. Sonsuzluğun anlamı yaşamın gizine beleniyor... Bozkırda doğan Ay, unutuluyor suların sesini. Kendi yalnızlığını yazıyor hep eski künyesine. Arkhe'si ay Mehmet'in. O hep bir yerlerde var. Sonsuzluğu çevreleyen tuvalerde gizemli bir im. Bu imin çekim gücüyle şekilleniyor her figür. Ve binlerce yıllık söylencelerin tilsimini taşıyor apoletlerinde. Kıyısız bir uzamda şekilleniyor her bir resim. Çok kapılı bir odadan bozkırlara, büyük yalnızlıklara açılıyor kapılar. Bozkır çocukluğudur Mehmet'in. Kimsesiz Cürüs bulutlarıyla söyleşerek öğrenmiştir konuşmayı. Gündüzleri ateş uykusunda büyüyen otların, geceleri eski rüzgârların ıslığı unuttuğu tepelerin ve ayışığıyla yıkanan bayırların yalnızlığında duyumsamıştır doğanın gizini. Onun için sonsuz bir bozkır yalnızlığı vardır Mehmet'in resimlerinde. Onun için, içinde çöl büyütür durmadan. Bozkırlardaki su arayıcıları gibi Mehmet de suyu arıyor resimlerinde. Dünle yüzleşiyor bizi. Her şeyin su kadar temiz, gökyüzü kadar özgür olduğu bir dünyaya çağırıyor. "Hepimiz, kişinin kendinden uzaklara çekildiği o anları, kendi içinde, kendine karşı büyüttüğü o meçhuliyeti aramız..." diyordu ya Marguerite Duras, Mehmet de bir meçhuliyetin ressamı, bizi arıyor o eski uzaklarda. Çünkü kirlendiğimiz yerde duruyor zaman. Zembereğini düş bozumları kuruyor yorgun zaman saatinin." (İ.K.) ◀

yapıtların büyük bir bölümü bu satışlardan elde edilmiş.

Mehmet Aydoğdu'nun resimleri işte bu soysuz sanatın resimlerinin yanibaşındaydı. 20 Mayıs'a dek Ankara Halkbank Sanat Galerisi'nde Liege'deki resimlerinin bir bölümünü sergiliyor Mehmet Aydoğdu. "Kim sanatı şaşırmadan tanımlayabilir?" diye soruyor sergi davetiyesinde, zor bir soru bu. Liege'deki sergisinde, onun resimleri karşısında şaşkınlaşanların yüzlerinde okumuştum bu sorunun yanıtını. ◀

Parsellenmiş hafıza....

İBRAHİM KARAOĞLU

Koyunda uyuyarak akan yaşlı Meuse ırmağına, eski bir hisarın eteğindeki daracık sokaklarıyla uzanan, geçmişine müptela bir şehir Liege. Boverie ise Meuse'ün durgun sularına bakan şirin bir park. Liege'in en güzel müzesi burada. Modern Sanatlar Müzesi, keşfedilmeyi bekleyen gizemli bir ada gibi kaşiflerini çağırıyor gün boyu.

Yağmurlu bir kış ikindisinde tanıdım bu

büyülü müzeyi. Yıllardır Liege'de yaşayan Mehmet Aydoğdu'nun "Parsellenmiş Hafıza" adlı retrospektif sergisinin açılışına konuştum. Aylar önce Arts Antioves Auctions'un sanat yazarı Lucien Rama ile birlikte Mehmet için bir katalog hazırlamıştık. Liege'de yaşayan sanatçı İsmail Bozkurt'un sorumluluğunda gerçekleşti katalog.

Mehmet Aydoğdu, modern sanatımızın genç öncülerinden. İndini sanatına, yeniliklere adanmış üretken bir sanat adamı. Dünyaya hep yeniden bakan, her resminde yeni

